

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Barnevernavdelingen, seksjon for FoU og kompetanseutvikling
Pb. 2223,
3103 Tønsberg

Dato:
20. juni 2017
Vår referanse:
2017/00040
Deres referanse:

Innspill til forslag om kompetansebehov i barneverntjenesten

Vi viser til e-post av 28. april 2017, vedlagt forslag om hva slags kompetanse det kommunale barnevernet bør besitte og ha tilgang til. Vi takker for muligheten til å komme med innspill.

Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter («Nasjonal institusjon») er et uavhengig offentlig organ som har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig, jf. lov om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter § 1 annet ledd. Nasjonal institusjon skal blant annet gi råd til regjeringen og andre offentlige organer om gjennomføringen av menneskerettighetene, jf. loven § 3 første ledd bokstav b. I dette ligger det særlig at Nasjonal institusjon skal komme med innspill i lovgivningsprosesser og andre prosesser som berører menneskerettighetene, jf. Innst. 2016 L (2014-2015) s. 3.

Det er i forslaget til kompetansebehov i barneverntjenesten identifisert en rekke forhold barnevernarbeidere bør ha kunnskap om. Vi vil i det følgende knytte enkelte merknader til forslaget punkt 6.2.5.1 *Jus og lovverk*.

Det er viktig og positivt at det løftes frem i utredningen at barnevernarbeider må ha kunnskap om rettigheter og plikter i FNs barnekonvensjon. Denne konvensjonen oppstiller helt grunnleggende rettigheter for barn, som alle barnevernarbeidere må ha kunnskap om i sitt virke.

Nasjonal institusjon mener imidlertid at barnevernarbeidere må ha en noe bredere kunnskap om menneskerettigheter enn bare barnekonvensjonen. De er, som utredningen også nevner, førstelinje og innehar en maktposisjon hvor de forvalter statens til dels kryssende menneskerettslige forpliktelser når de utøver forvaltningsmyndighet. Dette bør den enkelte barnevernarbeider være seg bevisst i de beslutninger de tar, jf. utredningen punkt 6.2.5.2.

For eksempel vil barnevernssaker hvor det er tale om omsorgsovertakelse og fastsettelse av samvær, utgjøre et inngrep i retten til familieliv som er nedfelt i Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 8. Retten til familieliv innebærer at både barn og foreldre har en rett til kontakt med hverandre. Det kan imidlertid gjøres inngrep i denne rettigheten dersom dette er «nødvendig i et

demokratisk samfunn», noe som innebærer at tiltaket må være proporsjonalt. Dette betyr at tiltaket som iverksettes må være det minst inngripende tiltaket for å ivareta de relevante hensynene i saken.

Det foreligger omfattende rettspraksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) når det gjelder retten til familieliv og barnevernssaker. Dette er også et fagfelt hvor menneskerettighetene er i stadig utvikling. Dette illustreres blant annet av at Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) har sluppet inn ni norske barnevernssaker for behandling i perioden 2015-2017.

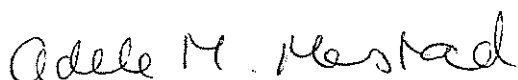
Det er derfor viktig at den enkelte barnevernarbeider har kunnskap om EMK og de menneskerettslige normene som kan utledes av denne konvensjonen på barnevernsfeltet. Dette er særlig viktig for å kunne innhente et faktagrunnlag som i tilstrekkelig grad belyser de menneskerettslige normene, slik at både barnevernet selv, Fylkesnemnda og domstolene baserer sine beslutninger på et faktagrunnlag som gir tilstrekkelig informasjon til å kunne foreta nødvendige avveininger mellom de kryssende hensyn som gjør seg gjeldende.

Som nevnt i vårt brev av 4. mai 2017, omtaler vi barnevern og retten til familieliv i vår årsmelding for 2016 på side 60 flg.

Vi bistår også gjerne på egnet måte i det videre arbeidet med kompetanseutvikling og -heving i barnevernet hvis det er ønskelig.

Vennlig hilsen

for Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter

Adele Matheson Mestad

nestleder

Anniken Barstad Waaler

seniorrådgiver